

Motion till riksdagen 2025/26:960

av **Mauricio Rojas och Gulan Avci (båda L)**

Sex månaders civilplikt för ungdomar mellan 18 och 25 år organiserad inom totalförsvaret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att införa sex månaders civilplikt för alla ungdomar mellan 18 och 25 år organiserad inom totalförsvarets civila gren och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under decennier har ett hotande utanförskap vuxit fram i Sverige. Det utgör i dag ett fundamentalt hot mot samhällssammanhållningen. Hundratusentals människor lever numera i områden som på många sätt står utanför samhällsgemenskapen i övrigt.

I många av dessa områden har det bildats parallellsamhällen, där olika grupperingar – klaner, kriminella gäng, fundamentalistiska organisationer och andra separatistiska nätverk – har etablerat en alternativ maktordning som trotsar rättsstaten och landets grundläggande normer och värderingar.

I dessa miljöer växer hundratusentals barn och ungdomar upp under heders- och tystnadskulturens tryck, ofta med en mycket svag eller praktiskt taget obefintlig känsla av att tillhöra Sverige. Lojaliteten mot och identifikationen med de parallella mikro-samhällena och deras maktstrukturer är i många fall starkare än lojaliteten mot landet i stort.

Det handlar om djupt cementerade strukturer och kulturmönster. Separatismen erbjuder en alternativ gemenskap, en ”motgemenskap” som definieras av sin radikala opposition mot det svenska liberaldemokratiska samhällets värderingar, normer och institutioner.

Barnen som växer upp i dessa miljöer formas av detta andra Sverige – separatismens och parallellsamhällenas Sverige – mer än det övriga Sverige kan föreställa sig. ”Ortens

barn” socialiseras i en verklighet som skolan, de sociala myndigheterna och polisen endast i begränsad utsträckning kan påverka i den riktning vi önskar.

Att förändra denna situation kommer att ta tid och kräva insatser på många nivåer – från polisens arbete och bidragssystemets utformning till skolan och arbetsmarknaden. Men en central komponent i detta arbete är skapandet av en enande identitet på nationell nivå.

Utan gemensamma berättelser, utan ett stolt ”vi svenskar” som samlar oss bortom idrottsarenorna, riskerar vi att få en mångfald av sekteristiska identiteter och en splittrande identitetskamp. Då blir det som vi inte delar med varandra – hudfärg, religion, ursprung, etnicitet, sexuell läggning, livsstil eller politiska preferenser – det som definierar oss. Det är tyvärr precis detta som håller på att hända, rakt framför ögonen på oss.

I det allvarliga säkerhetspolitiska läge som Sverige befinner sig i, är det viktigt att förstå hur även främmande makter som Ryssland, Iran och Kina använder de sårbarheter som finns i samhället till sin fördel. När parallellsamhällen fortsätter att växa i utanförskapsområden, så fördjupas problemen och utvecklingen riskerar att stärka dessa aktörers och separatistiska krafter inflytande. I det perspektivet blir existensen av gemensamma mötesplatser avgörande – liksom skapandet av en känsla av delad tillhörighet.

Det är den grundläggande motiveringen till förslaget om att inrätta en obligatorisk civilplikt för alla ungdomar mellan 18 och 25 år, organiserad inom totalförsvarets civila gren.

Civilplikten bör genomföras på annan ort än där man bor, i syfte att möjliggöra värdefulla utbyten och stärka individens frihet från destruktiva normer och krav från lokalsamhället och olika separatistiska nätverk. Den skulle ge unga från olika bakgrunder en känsla av stolthet över att bidra till samhällsbygget, och dessutom ge dem grundläggande färdigheter som är attraktiva på arbetsmarknaden.

Samtidigt skulle de utbildas i hantering av kriser och katastrofer, och rustas att bli en del av totalförsvaret – något som blivit allt viktigare med tanke på de externa hot som Sverige tyvärr upplever i vår samtid.

För drygt femton år sedan argumenterade Göran Rosenberg (DN 2009-05-27) för införandet av det han kallade ”en allmän samhällstjänst” under sex månader för alla ungdomar mellan 18 och 25 år. Hans motivering är lika giltig i dag: ”Det avgörande argumentet för en allmän samhällsplikt är politiskt och socialt; att i brytningen mellan ungdom och vuxenliv föra samman unga medborgare från vitt skilda bakgrunder och miljöer för att tillsammans göra en insats för det samhälle de ytterst delar med varandra.”

Tyvärr vann hans förslag inget gehör då. Nu är det hög tid att hörsamma det.

Mauricio Rojas (L)

Gulan Avci (L)